

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ  
Кафедра конституційного права та теоретико-правових дисциплін**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ  
для виконання аудиторної та самостійної роботи  
з дисципліни  
«ПРАВНИЧІ СТУДІЇ»  
здобувачами першого (бакалаврського) рівня  
вищої освіти  
спеціальності 035 «Філологія»**

Біла Церква

2025

УДК: 340

**Затверджено**  
**Науково-методичною комісією**  
**Білоцерківського НАУ**  
Протокол № 4 від «20» 11 2025 р.

Укладач: **Линник Т.В.**, к.ю.н., доцент кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін

Линник Т. В. Методичні вказівки для виконання аудиторної та самостійної роботи з дисципліни «Правничі студії» здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» / уклад. Т.В. Линник. Біла Церква: БНАУ, 2025.-30 с.

Публікація містить рекомендації здобувачам вищої освіти для вивчення навчальної дисципліни «Правничі студії» структуру та зміст, теоретичні та письмові практичні завдання для підготовки, питання для обговорення, завдання для самостійної роботи, тестові завдання для самоконтролю та рекомендовану літературу. Видання спрямоване на розвиток компетентностей щодо розуміння основ правознавства, характеристики окремих галузей права.

**Рецензент:**

К. ю. н., доцент, доцент кафедри  
публічно-правових дисциплін  
соціально-гуманітарного факультету  
Білоцерківського НАУ

Сімакова С.І.

Методичні вказівки розглянуто на засіданні кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін, протокол № 3 від 23.10.2025 р.

Схвалено методичною радою соціально-гуманітарного факультету, протокол  
№ \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ . \_\_\_\_\_ .2025 р.

## **ЗМІСТ**

| № п/п | Назва                                              | Стор. |
|-------|----------------------------------------------------|-------|
| 1     | Передмова                                          | 4     |
| 2     | Контент змістових модулів                          | 8     |
| 3     | Структура навчальної дисципліни                    | 10    |
| 4     | Тематика практичних занять                         | 11    |
| 5     | Орієнтовний перелік питань до заліку               | 20    |
| 6     | Критерії оцінювання результатів навчання здобувача | 22    |
| 7     | РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ                   | 27    |

## ПЕРЕДМОВА

Метою вивчення навчальної дисципліни «Правничі студії» є засвоєння здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти соціально-гуманітарного факультету спеціальності 035 «Філологія», що базуються на узагальненому розгляді широкого кола питань з основ правового життя в Україні; формування цілісного, системного розуміння державно-правових явищ, генези та закономірностей їх функціонування і розвитку; оволодіння понятійно-категоріальним апаратом сучасної юриспруденції і правової практики.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення державно-правової дійсності, а саме: закономірностей права, нормативно-юридичного змісту правової норми, юридичної техніки, засобів і прийомів правової роботи.

Завдання викладання навчальної дисципліни полягає у відображенні основних положень права, підвищення рівня правової свідомості і правової культури здобувачів вищої освіти, вироблення вмінь і навичок та подальшому використанню законодавства в практичній роботі за обраною спеціальністю.

Самостійна робота здобувача є основним засобом опанування навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Зміст самостійної роботи здобувача з дисципліни визначається робочою програмою навчальної дисципліни, даними методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Самостійну роботу здобувача забезпечує система навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: підручники, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум, навчально-методичний комплекс дисципліни тощо.

Самостійну роботу над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни здобувачі можуть виконувати у бібліотеці, комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах. Самостійну роботу здобувачів організовує викладач через систему домашніх завдань, виконання яких має оцінювати викладач.

Методичні вказівки складаються зі вступу, де здобувачі ознайомлюються з основними відомостями про навчальну дисципліну, тем есе, тем для презентацій, письмових завдань, вирішення яких має на меті формування компетентностей здобувачів щодо своєї спеціальності.

Навчальна дисципліна «Правничі студії» є теоретичною і забезпечує засвоєння основних понять і категорій права та державознавства, слугує формуванню знань у здобувачів освіти з основ законодавства.

Методичні вказівки розроблені до вимог Міністерства освіти і науки України; Стандартів вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня освіти ступеня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» Білоцерківського національного аграрного університету.

## РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Згідно вимог освітньо-професійної програми «Філологія» здобувачі повинні набути здатності отримувати наступні компетентності:

### 1) *Загальні компетентності (ЗК):*

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

### 2) *Спеціальні компетентності (СК):*

СК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

СК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Згідно з освітньо-професійною програмою очікуваними результатами вивчення дисципліни є наступні *програми результати навчання*:

РН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

РН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

РН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

РН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета самостійної роботи студентів: набуття додаткових знань, перевірка отриманих знань на практиці, вироблення фахових та дослідницьких вмінь та навичок.

Зміст самостійної роботи студента над дисципліною «Правничі студії» визначається навчальною програмою дисципліни, даними методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійну роботу студента забезпечує система навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Правничі студії»: підручники, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум, навчально-методичний комплекс дисципліни тощо.

Самостійну роботу над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни студенти можуть виконувати у бібліотеці вищого навчального закладу, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах.

Навчальний матеріал навчальної дисципліни «Правничі студії», передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виносять на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який студенти опрацьовували при проведенні навчальних занять.

Самостійну роботу студентів організовує викладач через систему домашніх завдань, виконання яких має оцінювати викладач, і ця оцінка має входити до семестрової оцінки студента.

Завдання самостійної роботи студенти можуть виконувати індивідуально або групою по 2-5 осіб. Види завдань для самостійної роботи студентів залежать від особливостей курсу або спецкурсу. Це можуть бути:

- ✓ реферування наукової літератури;
- ✓ пошук наукової літератури за певною темою;
- ✓ розв'язування задач;
- ✓ написання есе; розв'язування проблем;
- ✓ виконання певної практичної роботи;
- ✓ аналіз ситуаційних вправ;
- ✓ створення ситуаційних вправ;
- ✓ опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою та створення структурної (візуальної) схеми прочитаного матеріалу.

Контроль за виконанням самостійної роботи здійснюють згідно з вимогами і критеріями, описаними у навчально-методичному комплексі дисципліни. Формами контролю за самостійною роботою може бути усне

опитування на практичному занятті, колоквіум, перевірка письмових робіт (здійснених самостійно дослідних, індивідуальних, творчих завдань, есе, рефератів).

## КОНТЕНТ ЗМІСТОВНИХ МОДУЛІВ

### **Змістовий модуль 1. Основи теорії, цивільного, сімейного та трудового права**

Тема 1.1. Основи теорії держави та права

Тема 1.2. Основи цивільного та сімейного права України

Тема 1.3. Основи трудового права України

### **Змістовий модуль 2. Основи аграрного, земельного, екологічного, кримінального та інших галузей права**

Тема 2.1. Основи аграрного права України

Тема 2.2. Основи земельного та екологічного права України

Тема 2.3. Основи кримінального права України

Тема 2.4. Основи інших галузей права

## ПРОГРАМА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

| № з/п                              | Назва теми                                                                                                                                                                                    | К-ть годин |
|------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <i>Змістовий модуль 1.</i>         |                                                                                                                                                                                               |            |
| 1                                  | <b>Основи теорії держави та права</b><br>Причини і шляхи виникнення держави і права.<br>Функції держави.<br>Правова соціальна держава.                                                        | 8          |
| 2                                  | <b>Основи цивільного та сімейного права України</b><br>Об'єкти цивільних прав.<br>Право власності.<br>Загальні положення про правочини. Односторонні правочини та договір.<br>Спадкове право. | 8          |
| 3                                  | <b>Основи трудового права України</b><br>Трудовий договір та контракт.<br>Відпустка та її види.<br>Матеріальна відповідальність.<br>Трудові спори.                                            | 8          |
| <b>Разом за змістовий модуль 1</b> |                                                                                                                                                                                               | <b>24</b>  |
| <i>Змістовий модуль 2.</i>         |                                                                                                                                                                                               |            |

|                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |           |
|------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 4                                  | <b>Основи аграрного права України</b><br>Джерела аграрного права.<br>Суб'єкти аграрних правовідносин.<br>Особливості правового регулювання АПК України.                                                                                                                                                                                                                                                    | 8         |
| 5                                  | <b>Основи земельного та екологічного права України</b><br>Джерела земельного права.<br>Приватизація землі.<br>Склад та цільове призначення земель України.<br>Правові засади ринкового обігу земельних ділянок<br>Природоресурсні кодекси і закони України.<br>Право власності на природні ресурси.<br>Особливості оренди природних ресурсів.<br>Відповідальність за порушення екологічного законодавства. | 8         |
| 6                                  | <b>Основи кримінального права України</b><br>Склад злочину.<br>Обставини, що виключають злочинність діяння.<br>Закінчений та незакінчений злочин.<br>Співучасть у вчиненні злочину.                                                                                                                                                                                                                        | 9         |
| 7                                  | <b>Основи інших галузей права</b><br>Поняття і предмет адміністративного права.<br>Основи житлового законодавства.<br>Основи законодавства про соціальний захист і охорону здоров'я.<br>Муніципальне право в Україні.                                                                                                                                                                                      | 9         |
| <b>Разом за змістовий модуль 2</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>34</b> |
| <b>Всього годин</b>                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>58</b> |

Студент повинен вивчити всі теми для самостійного опрацювання і по одній з кожного змістового модуля підготувати у вигляді есе, доповіді, презентації.

## СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| Назви<br>змістових<br>модулів і<br>тем                                                               | Кількість годин |              |    |    |     |     |              |              |   |    |     |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------|----|----|-----|-----|--------------|--------------|---|----|-----|-----|
|                                                                                                      | денна форма     |              |    |    |     |     | заочна форма |              |   |    |     |     |
|                                                                                                      | всього          | у тому числі |    |    |     |     | всього       | у тому числі |   |    |     |     |
|                                                                                                      |                 | л            | п  | лб | інд | СРС |              | л            | п | лб | інд | СРС |
| Змістовий модуль 1. Основи теорії, цивільного, сімейного та трудового права                          |                 |              |    |    |     |     |              |              |   |    |     |     |
| Тема 1.1.                                                                                            | 12              | 2            | 2  |    |     | 8   | 13           | 1            |   |    |     | 12  |
| Тема 1.2.                                                                                            | 12              | 2            | 2  |    |     | 8   | 12           |              |   |    |     | 12  |
| Тема 1.3.                                                                                            | 12              | 2            | 2  |    |     | 8   | 13           | 1            |   |    |     | 12  |
| Разом за модуль 1                                                                                    | 36              | 6            | 6  | -  | -   | 24  | 38           | 2            |   |    |     | 36  |
| Змістовий модуль 2. Основи аграрного, земельного, екологічного, кримінального та інших галузей права |                 |              |    |    |     |     |              |              |   |    |     |     |
| Тема 2.1.                                                                                            | 12              | 2            | 2  |    |     | 8   | 13           | 1            |   |    |     | 12  |
| Тема 2.2.                                                                                            | 12              | 2            | 2  |    |     | 8   | 13           | 1            |   |    |     | 12  |
| Тема 2.3.                                                                                            | 13              | 2            | 2  |    |     | 9   | 13           | 1            |   |    |     | 12  |
| Тема 2.4.                                                                                            | 17              | 4            | 4  |    |     | 9   | 13           | 1            |   |    |     | 12  |
| Разом за модуль 2                                                                                    | 54              | 8            | 8  | -  | -   | 34  | 52           | 4            |   |    |     | 48  |
| Всього годин                                                                                         | 90              | 16           | 16 | –  | -   | 58  | 90           | 6            | - | -  | -   | 84  |

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

# **НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ**

## **ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ, ЦИВІЛЬНОГО, СІМЕЙНОГО ТА ТРУДОВОГО ПРАВА**

### **Тема 1.1. Основи теорії держави та права**

#### **План семінарського заняття:**

##### *Питання до обговорення:*

1. Причини і шляхи виникнення держави і права.
2. Теорії походження держави і права.
3. Держава: основні поняття.
4. Механізм (апарат) держави.
5. Громадянське суспільство і держава

#### **Завдання для самостійної роботи:**

1. Причини і шляхи виникнення держави і права.
2. Функції держави.
3. Правова соціальна держава.

#### **Теми рефератів та доповідей:**

1. Функції держави: внутрішні та зовнішні.
2. Державна влада: поняття, особливості та різновиди.
3. Принцип поділу влади та його реалізація.
4. Форми державного устрою: унітарна, федерація.
5. Політичний режим та його особливості в сучасності.
6. Соціальна держава: концепція та сучасність.
7. Право та мораль: співвідношення та взаємодія.
8. Правопорушення: поняття, ознаки та види.
9. Джерела права: правовий прецедент та нормативно-правовий акт.
10. Правова культура: місце в культурній системі суспільства.

#### **Рекомендовані джерела:**

1. Бегей І.В. Правничі студії : навчальний посібник. Львів : Каменяр, 2017. 934 с.
2. Герц А.А., Кравчук С.Й. Правознавство : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 280 с.

3. 3. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Конституційне право України : підручник. Київ : Ліра К., 2016. 616 с.
4. 4. Правознавство : Підручник для студентів ВНЗ / За ред. Волошкевича Г.А. Черкаси, 2019. 686 с.
5. 5. Правознавство : підручник: кол. авт. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 632 с.
6. 6. Ратушняк С.П. Правознавство. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2014. 720 с.

## **Тема 1.2. Основи цивільного та сімейного права України**

### **План семінарського заняття:**

#### *Питання до обговорення:*

1. Цивільне право як галузь права.
2. Фізичні особи як учасники цивільних правовідносин.
3. Опіка та піклування.
4. Юридичні особи як учасники цивільних правовідносин.
5. Строки та терміни в цивільному праві.
6. Поняття сім'ї. Предмет сімейного права.
7. Шлюб. Недійсність шлюбу.

#### **Завдання для самостійної роботи:**

1. Об'єкти цивільних прав.
2. Право власності.
3. Загальні положення про правочини. Односторонні правочини та договір.
4. Спадкове право.

#### **Теми рефератів та доповідей:**

1. Момент виникнення права власності у набувача за договором.
2. Юридичні гарантії здійснення права власності.
3. Право спільної власності.
4. Види та форми власності в Україні.
5. Загальна характеристика особистих немайнових прав та обов'язків подружжя.
6. Правовідносини батьків і дітей щодо їх особистої приватної власності та спільного сумісного майна.

#### **Рекомендовані джерела:**

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Сімейний кодекс: Закон України від 10.01.2002р. Дата оновлення: 01.12.2021, 1871-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>

4. Бегей І.В. Правничі студії : навчальний посібник. Львів : Каменярь, 2017. 934 с.
5. Герц А.А., Кравчук С.Й. Правознавство : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 280 с.
6. Іванов Ю.Ф. Куриліна О.В., Іванова М. В. Цивільне право України : навч. посіб. у 2 т. 2-ге вид. доповн. і переробл. Київ : Алерта, 2019. Т 1. 342 с. Т. 2. 346 с.
7. Круглова О.О. Курс лекцій з дисципліни «Цивільне право». Дніпро : Видавець Біла К.О., 2017. 151 с.
8. Правознавство : Підручник для студентів ВНЗ / За ред. Волошкевича Г.А. Черкаси, 2019. 686 с.
9. Ратушняк С.П. Правознавство. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2014. 720 с.

### **Тема 1.3. Основи трудового права України**

#### **План семінарського заняття:**

##### *Питання до обговорення:*

1. Трудове право як самостійна галузь права.
2. Трудовий договір.
3. Робочий час і час відпочинку.
4. Оплата праці.
5. Охорона праці.

#### **Завдання для самостійної роботи:**

1. Трудовий договір та контракт.
2. Відпустка та її види.
3. Матеріальна відповідальність.
4. Трудові спори.

#### **Теми рефератів та доповідей:**

1. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку.
2. Дисциплінарна відповідальність працівників.
3. Заробітна плата як об'єкт правового регулювання.
4. Припинення трудового договору.
5. Охорона праці в системі трудового права.

#### **Рекомендовані джерела:**

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>
2. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

3. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
4. Аграрне право : підручник / за ред. А.М. Статівки. Харків : Право, 2018. 412 с.
5. Бегей І.В. Правничі студії : навчальний посібник. Львів : Каменярь, 2017. 934 с.
6. Волощук М.Г. Карабін Т.О. Менджул М.В. Фінансове право : навч. посіб. вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.
7. Герц А.А., Кравчук С.Й. Правознавство : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 280 с.
8. Гринь О.Д., Донченко О.І. Правознавство : навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2016. 206 с.
9. Правознавство : Підручник для студентів ВНЗ / За ред. Волошкевича Г.А. Черкаси, 2019. 686 с.
10. Правознавство : підручник: кол. авт. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 632 с.
11. Правознавство : підручник: кол. авт. Одеса: Атлант, 2015. 554 с.
12. Податкове право України : підручник / за ред. М.П. Кучерявенка. Харків: Право, 2018. 512 с.
13. Ратушняк С.П. Правознавство. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2014. 720 с.

## **ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.**

### **ОСНОВИ АГРАРНОГО, ЗЕМЕЛЬНОГО, ЕКОЛОГІЧНОГО, КРИМІНАЛЬНОГО ТА ІНШИХ ГАЛУЗЕЙ ПРАВА**

#### **Тема 2.1. Основи аграрного права України**

##### **План семінарського заняття:**

1. Основи аграрного права.
2. Агропромисловий комплекс України.
3. Державна правова політика в сфері АПК.

##### **Завдання для самостійної роботи:**

1. Джерела аграрного права.
2. Суб'єкти аграрних правовідносин.
3. Особливості правового регулювання АПК України

##### **Теми рефератів та доповідей:**

1. Взаємозв'язок аграрного, земельного та екологічного права.
2. Роль суміжних галузей у регулюванні аграрної сфери.

3. Історичні витоки становлення аграрного права як самостійної галузі.
4. Вплив аграрних та земельних реформ на розвиток аграрного права в Україні.
5. Земельного екологічного кооперації.

#### **Рекомендовані джерела:**

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
3. Аграрне право : підручник / за ред. А.М. Статівки. Харків : Право, 2018. 412 с.
4. Волощук М.Г. Карабін Т.О. Менджул М.В. Фінансове право : навч. посіб. вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.
5. Герц А.А., Кравчук С.Й. Правознавство : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 280 с.
6. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Конституційне право України : підручник. Київ : Ліра К., 2016. 616 с.
7. Правознавство : Підручник для студентів ВНЗ / За ред. Волошкевича Г.А. Черкаси, 2019. 686 с.
8. Правознавство : підручник: кол. авт. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 632 с.
9. Правознавство : підручник: кол. авт. Одеса: Атлант, 2015. 554 с.
10. Податкове право України : підручник / за ред. М.П. Кучерявенка. Харків: Право, 2018. 512 с.

## **Тема 2.2. Основи земельного та екологічного права України**

### **План семінарського заняття:**

#### *Питання до обговорення:*

1. Земельне право та земельні правовідносини.
2. Склад та цільове призначення земель України.
3. Приватизація земельних ділянок.
4. Правові засади ринкового обігу земельних ділянок. Поняття, предмет і метод екологічного права.
5. Загальна характеристика законодавства про охорону навколишнього природного середовища.
6. Право природокористування.
7. Відповідальність за порушення екологічного законодавства.

### **Завдання для самостійної роботи:**

1. Джерела земельного права.
2. Приватизація землі.
3. Склад та цільове призначення земель України.
4. Правові засади ринкового обігу земельних ділянок
5. Природоресурсні кодекси і закони України.
6. Право власності на природні ресурси.
7. Особливості оренди природних ресурсів.
8. Відповідальність за порушення екологічного законодавства.

### **Теми рефератів та доповідей:**

1. Правове регулювання охорони земель від забруднення та виснаження.
2. Проблеми правового регулювання раціонального використання та охорони ґрунтів.
3. Особливості правового режиму земель природно-заповідного фонду.
4. Правове забезпечення екологічно безпечного ведення сільського господарства.
5. Правові аспекти рекультивації та консервації деградованих земель.
6. Правовий механізм відшкодування шкоди, завданої порушенням земельного екологічного законодавства.
7. Державний та громадський екологічний контроль у галузі використання та охорони земель.
8. Муніципальний земельний контроль: правові засади та практика.
9. Історичний розвиток екологічного законодавства України.
10. Види та форми права власності на природні ресурси.
11. Правовий режим використання та охорони земель.
12. Правові основи водокористування та охорони вод.
13. Правовий режим лісового фонду України.
14. Правове регулювання використання та охорони надр.

### **Рекомендовані джерела:**

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Водний кодекс України : Закон України від 6 червня 1995 р. № 213-95/ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Земельний кодекс України : Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
4. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
5. Про землеустрій : Закон України від 22 травня 2003 р. № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>

6. Аграрне право : підручник / за ред. А.М. Статівки. Харків : Право, 2018. 412 с.
7. Герц А.А., Кравчук С.Й. Правознавство : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 280 с.
8. Кононенко Ю.С., Сокурєнко О.М. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (Кримінальне право України): 1973-2014 рр. : станом на 20.10.2014 р. Черкаси, 2014. 308 с.
9. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Конституційне право України : підручник. Київ : Ліра К., 2016. 616 с.
10. Правознавство : Підручник для студентів ВНЗ / За ред. Волошкевича Г.А. Черкаси, 2019. 686 с.
11. Правознавство : підручник: кол. авт. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 632 с.

## **Тема 2.3. Основи кримінального права України**

### **План семінарського заняття:**

#### *Питання до обговорення:*

1. Кримінальне право як галузь права.
2. Кримінальний закон.
3. Поняття й ознаки злочину.
4. Кримінальна відповідальність та її підстави.
5. Склад злочину.
6. Покарання.

### **Завдання для самостійної роботи:**

1. Склад злочину.
2. Обставини, що виключають злочинність діяння.
3. Закінчений та незакінчений злочин.
4. Співучасть у вчиненні злочину.

### **Теми рефератів та доповідей:**

1. Звільнення від кримінальної відповідальності та покарання.
2. Проблеми реалізації принципів кримінального права в умовах воєнного стану.
3. Поняття та види насильства в кримінальному праві України.
4. Кримінально-правова політика України в умовах війни.
5. Роль та завдання прокуратури України в умовах воєнного стану.
6. Воєнні злочини та злочини проти людяності в умовах збройного конфлікту.

### **Рекомендовані джерела:**

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. №2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
3. Бегей І.В. Правничі студії : навчальний посібник. Львів : Каменярь, 2017. 934 с.
4. Ємельянов В.П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. Харків : Право, 2018. 142 с.
5. Кононенко Ю.С., Сокурєнко О.М. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (Кримінальне право України): 1973-2014 рр. : станом на 20.10.2014 р. Черкаси, 2014. 308 с.
6. Правознавство : Підручник для студентів ВНЗ / За ред. Волошкевича Г.А. Черкаси, 2019. 686 с.
7. Правознавство : підручник: кол. авт. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 632 с.
8. Правознавство : підручник: кол. авт. Одеса: Атлант, 2015. 554 с.
9. Податкове право України : підручник / за ред. М.П. Кучерявенка. Харків: Право, 2018. 512 с.
10. Ратушняк С.П. Правознавство. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2014. 720 с.

## **Тема 2.4. Основи інших галузей права**

### **План семінарського заняття:**

#### *Питання до обговорення:*

1. Поняття і предмет адміністративного права.
2. Основи житлового законодавства.
3. Основи законодавства про соціальний захист і охорону здоров'я.
4. Муніципальне право в Україні.

### **Завдання для самостійної роботи:**

1. Поняття і предмет адміністративного права.
2. Основи житлового законодавства.
3. Основи законодавства про соціальний захист і охорону здоров'я.
4. Муніципальне право в Україні

### **Теми рефератів та доповідей:**

1. Адміністративно-правовий статус фізичних осіб (громадян, іноземців, осіб без громадянства).
2. Правовий статус юридичних осіб як суб'єктів адміністративного права.

3. Адміністративне правопорушення: поняття, ознаки, склад.
4. Види адміністративних стягнень.
5. Процедура розгляду справ про адміністративні правопорушення.
6. Правовідносини у житловій сфері: поняття, види та особливості.
7. Житловий фонд України: правове регулювання та класифікація.
8. Приватизація державного житлового фонду в Україні: правові аспекти.
9. Відносини органів державної влади з органами місцевого самоврядування.
10. Сільський, селищний, міський голова - вища посадова особа територіальної громади.
11. Моделі організації й функціонування муніципального управління в закордонних країнах.

#### **Рекомендовані джерела:**

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. №8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
3. Про місцеве самоврядування : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
4. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
5. Герц А.А., Кравчук С.Й. Правознавство : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 280 с.
6. Гринь О.Д., Донченко О.І. Правознавство : навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2016. 206 с.
7. Любченко П.М. Муніципальне право України: навч. посіб. Харків: Видавництво «ФІНН», 2015. 496 с.
8. Правознавство : підручник: кол. авт. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 632 с.
9. Правознавство : підручник: кол. авт. Одеса: Атлант, 2015. 554 с.
10. Податкове право України : підручник / за ред. М.П. Кучерявенка. Харків: Право, 2018. 512 с.

## **ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ**

1. Поняття та ознаки держави.
2. Типологія держав.
3. Загальна характеристика основних історичних типів держав.
4. Поняття та взаємозв'язок громадянського суспільства і правової держави.
5. Поняття форми держави.
6. Поняття та види форм правління.
7. Республіка: поняття та види.
8. Монархія: поняття та види.
9. Поняття та види форм державного устрою.
10. Унітарна держава: поняття та ознаки.
11. Федерація: поняття та ознаки.
12. Конфедерація: поняття та ознаки.
13. Поняття та види форм державно-правового режиму.
14. Загальна характеристика демократичного державно-правового режиму.
15. Загальна характеристика недемократичного державно-правового режиму.
16. Поняття та види функцій держави.
17. Класифікація функцій держави.
18. Внутрішні функції держави: поняття і зміст.
19. Зовнішні функції держави: поняття і зміст.
20. Основні функції держави: поняття і зміст.
21. Додаткові функції держави: поняття і зміст.
22. Постійні функції держави: поняття і зміст.
23. Тимчасові функції держави: поняття і зміст.
24. Механізм держави як система державних організацій.
25. Поняття та структура апарату держави.
26. Поняття та ознаки органів держави.
27. Класифікація органів держави.
28. Основні принципи діяльності державних органів.
29. Загальна характеристика державного підприємства.
30. Загальна характеристика державної установи.
31. Поняття, ознаки та сутність права.
32. Принципи права: поняття та види.
33. Поняття та види функцій права.
34. Поняття та основні риси системи права.
35. Структура системи права.
36. Галузь права: поняття та види.
37. Інститут права: поняття та види.
38. Місце конституції в системі законодавства та її властивості.

39. Загальна характеристика конституційних прав і обов'язків громадян України.
40. Вибори: поняття і принципи.
41. Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади в Україні.
42. Президент України як глава держави.
43. Кабінет Міністрів України.
44. Загальна характеристика органів виконавчої влади.
45. Правоохоронні органи: поняття та види.
46. Загальна характеристика цивільного кодексу та цивільного законодавства України.
47. Предмет цивільно-правового регулювання.
48. Загальна характеристика цивільних правовідносин.
49. Суб'єкти цивільних правовідносин.
50. Фізичні особи як учасники цивільних правовідносин.
51. Юридичні особи як учасники цивільних правовідносин.
52. Поняття права приватної власності за законодавством України.
53. Поняття цивільного договору.
54. Види договорів у цивільному праві.
55. Спадкування за цивільним законодавством.
56. Особливості спадкування за законом.
57. Спадкування за заповітом.
58. Поняття та ознаки злочину.
59. Класифікація злочинів.
60. Поняття складу злочину та його структурні елементи.
61. Поняття та види об'єкту злочину.
62. Загальна характеристика об'єктивної сторони злочину.
63. Поняття та види суб'єктів злочину.
64. Загальна характеристика суб'єктивної сторони злочину.
65. Обставини, які виключають злочинність діяння.
66. Стадії вчинення злочину.
67. Загальна характеристика співучасті у вчиненні злочину.
68. Поняття та ознаки кримінальної відповідальності.
69. Мета та підстави кримінальної відповідальності.
70. Види покарань за Кримінальним кодексом України.
71. Житлове законодавство України: поняття і предмет його правового регулювання.
72. Загальна характеристика сімейного законодавства України.
73. Загальна характеристика трудового законодавства.
74. Фінансове законодавство та предмет його правового регулювання.
75. Загальна характеристика екологічного законодавства.

76. Поняття і система земельного законодавства.

77. Загальна характеристика адміністративного законодавства.

### **КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

*Поточний контроль* з навчальної дисципліни включає поточне, тематичне оцінювання (з тем, визначених для аудиторного обговорення і самостійного опрацювання) та модульний контроль (усього 2).

*Поточний і тематичний контроль* передбачає оцінювання:

- результатів аналізу навчально-методичних і довідкових матеріалів;
- участі в дискусії під час лекційних занять;
- підготовки виступу до занять із презентацією (чи без);
- підготовки індивідуальних завдань за вибором здобувачів вищої освіти;
- виконання творчих завдань на основі перегляду медіатекстів (лекцій іноземною мовою) з теми обговорення тощо.

*Модульний контроль* проводиться у тестовій комбінованій формі (комп'ютерне чи на паперових носіях). Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється після кожного контрольного заходу.

По завершенню семестру – залік.

### **Засоби оцінювання результатів навчання**

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;

- поточне усне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- аналітичні звіти, доповіді, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність здобувача в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті здобувач отримує за виконані задачі, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести в системі БНАУ Moodle.

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

### **Критерії оцінювання результатів навчання**

#### **за 4- рівневою шкалою**

| <b>Бали</b>       | <b>Критерії оцінювання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>«Відмінно»</b> | Завдання виконано у повній мірі. Здобувач вищої освіти продемонструє вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки. |

|                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>«Добре»</b>        | Завдання виконано на 75 % обсягу. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.                                                                                 |
| <b>«Задовільно»</b>   | Завдання виконано частково, не більше ніж на 60 % обсягу. Подаються розрізнені факти, називаються психолого-педагогічні та методичні явища, однак слабо виявлено при цьому здатність аналізувати й інтерпретувати опрацьований матеріал. Здобувач вищої освіти не повною мірою орієнтується у виявлених фактах, недостатньо обґрунтовує твердження та висновки. |
| <b>«Незадовільно»</b> | Здобувач вищої освіти не виконав 60 % завдання. Порушено факти, виявлено невміння аналізувати дидактико-методичні явища, факти, події, нездатність робити самостійні висновки та їх обґрунтувати.                                                                                                                                                               |

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = САЗ \times ПК \ 5,$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

### **Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти**

|  |  |                        |
|--|--|------------------------|
|  |  | За національною шкалою |
|--|--|------------------------|

| За 100-бальною шкалою | За шкалою ECTS | іспит                                                          | залік      |
|-----------------------|----------------|----------------------------------------------------------------|------------|
| 90–100                | A              | Відмінно                                                       | Зараховано |
| 82–89                 | B              | Добре                                                          |            |
| 75–81                 | C              |                                                                |            |
| 64–74                 | D              | Задовільно                                                     |            |
| 60–63                 | E              |                                                                |            |
| 35–59                 | FX             | Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання  |            |
| 1–34                  | F              | Незадовільно (незараховано) з обов’язковим повторним вивченням |            |

**Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»**

| Види робіт                          | Лекції | Практичні заняття | Самостійна робота | Модульний контроль | ІНДЗ | Загальний бал |
|-------------------------------------|--------|-------------------|-------------------|--------------------|------|---------------|
| Максимально можлива кількість балів | 10     | 30                | 10                | 40                 | 10   | 100           |

**Перелік наочно-технічних засобів навчання**

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них нормативно-правова база (закони, постанови, розпорядження, рішення): офіційний сайт Верховної ради, Президента, Кабінету Міністрів, інтернет-ресурси, періодичні видання, матеріали наукових конференцій.

### **Засоби унаочнення та взаємодії:**

1. Мультимедійні презентації у програмах microsoft office power point.
2. Роздавальні матеріали – табличні й схематичні основи, інфографіка тощо.
4. Засоби зворотного зв'язку – інтерактивна дошка padlet, сайт для інтерактивних презентацій і голосування mentimeter.
5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій zoom, google meet, освітня платформа bnau moodle, google classroom.

### **Необхідне матеріально-технічне забезпечення:**

- аудиторного навчання: дошка аудиторна, мебльоване навчальне приміщення, комп'ютерне обладнання (пк/ноутбук + мультимедійний проєктор), wi-fi.
- дистанційного: мережа інтернет, електронні пристрої, у т.ч. персональні.

## РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Водний кодекс України : Закон України від 6 червня 1995 р. № 213-95/ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436–IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Земельний кодекс України : Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
5. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. №8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
7. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. №2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
8. Лісовий кодекс України : Закон України від 21 січня 1994 р. № 3852-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>
9. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
10. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
11. Сімейний кодекс: Закон України від 10.01.2002р. Дата оновлення: 01.12.2021, 1871-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
12. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
13. Про землеустрій : Закон України від 22 травня 2003 р. № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>

14. Про рослинний світ : Закон України від 9 квітня 1999 р. № 591-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14#Text>
15. Про тваринний світ : Закон України від 13 грудня 2001 р. № 2894-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text>
16. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
17. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
18. Про місцеве самоврядування : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
19. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
20. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402- VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
21. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 р. № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>
22. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
23. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
24. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
25. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
26. Аграрне право : підручник / за ред. А.М. Статівки. Харків : Право, 2018. 412 с.
27. Бегей І.В. Правничі студії : навчальний посібник. Львів : Каменяр, 2017. 934 с.

- 28.Бортник С.М., Мельник К.Ю., Могілевський Л.В. Трудове право України : підручник. Харків Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2019. 408 с.
- 29.Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Навч. посібник. 5-те вид. 2018 р. Київ : Алерта. 360 с.
- 30.Волощук М.Г. Карабін Т.О. Менджул М.В. Фінансове право : навч. посіб. вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.
- 31.Герц А.А., Кравчук С.Й. Правознавство : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 280 с.
- 32.Гринь О.Д., Донченко О.І. Правознавство : навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2016. 206 с.
- 33.Ємельянов В.П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. Харків : Право, 2018. 142 с.
- 34.Загальне адміністративне право : підручник / Гриценко І.С., Мельник Р.С., Пухтецька А.А. та інші; за заг. ред. І.С. Гриценка. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 568 с.
- 35.Іванов Ю.Ф. Куриліна О.В., Іванова М. В. Цивільне право України : навч. посіб. у 2 т. 2-ге вид. доповн. і переробл. Київ : Алерта, 2019. Т 1. 342 с. Т. 2. 346 с.
- 36.Кононенко Ю.С., Сокурєнко О.М. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (Кримінальне право України): 1973-2014 рр. : станом на 20.10.2014 р. Черкаси, 2014. 308 с.
- 37.Корнєєв Ю.В. Земельне право України : Навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 200 с.
- 38.Костицький В.В. Екологічне право України : підручник. Дрогобич : Коло, 2018. 360 с.
- 39.Круглова О.О. Курс лекцій з дисципліни «Цивільне право». Дніпро : Видавець Біла К.О., 2017. 151 с.
- 40.Килимник І.І. Земельне право України : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекєтова, 2015. 166 с.

- 41.Любченко П.М. Муніципальне право України: навч. посіб. Харків: Видавництво «ФІНН», 2015. 496 с.
- 42.Мілаш В.С. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів. Харків : Право, 2016. 332 с.
- 43.Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Конституційне право України : підручник. Київ : Ліра К., 2016. 616 с.
- 44.Правознавство : Підручник для студентів ВНЗ / За ред. Волошкевича Г.А. Черкаси, 2019. 686 с.
- 45.Правознавство : підручник: кол. авт. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 632 с.
- 46.Правознавство : підручник: кол. авт. Одеса: Атлант, 2015. 554 с.
- 47.Податкове право України : підручник / за ред. М.П. Кучерявенка. Харків: Право, 2018. 512 с.
- 48.Ратушняк С.П. Правознавство. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2014. 720 с.

### **Адреси сайтів в INTERNET**

1. <http://www.nbuv.ua> - Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
2. <http://www.rada.gov.ua>- сайт Верховної Ради України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> - сайт Кабінету Міністрів України
4. <http://www.meta.ua>
5. <http://www.google.com.ua>
6. <http://www.ukrstat.gov.ua>Державний комітет з статистики України.

Линник Т.В. Методичні вказівки для виконання аудиторної та самостійної роботи з дисципліни «Правничі студії» здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» / уклад. Т.В.Линник. Біла Церква: БНАУ, 2025.- 30с.